

Årsberättelse 2016

Styrelsens sammansättning

Styrelsen har under året haft 15 medlemmar enl. nedanstående förteckning.

Ordförande: Anne-Sofie Mårtensson, Högskolan i Borås,
Vice ordförande: Johan Mauritsson, Lunds universitet,
Sekreterare: Joakim Cederkäll, Lunds universitet,
Skattmästare: Lage Hedin, Uppsala universitet.

Ledamöter:

Mattias Andersson, S:t Petri skola, Malmö,
Göran Grimvall, KTH,
Björgvin Hjörvarsson, Uppsala universitet,
Svante Jonsell, Stockholms universitet,
Björn Jonson, Chalmers,
Eva Lindroth, Stockholms universitet,
Leslie Pendrill, Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB, Borås,
Carla Puglia, Uppsala universitet,
Johanna Rosen, Linköpings universitet,
Carl Stigner, Camatec Industriteknik AB, Karlstad.
Jonathan Weidow, Chalmers.

Ordföranden i Fysikersamfundets sektioner inbjuds och har närvaro och yttranderätt vid styrelsens möten. Val av ordinarie ledamöter till Fysikersamfundets styrelse avhölls i slutet av 2015. Mandatperioden för den nya styrelsen är 2016-01-01 - 2018-12-31. Martin Rosvall valdes som ledamot i valet 2015, men avsade sig p.g.a. tidsbrist medlemskapet i styrelsen 26-08-2016. Platsen kommer förbli vakant till nästa val.

Styrelsen har haft möten den 25:e januari på KVA, den 25:e maj på KVA och den 27:e oktober på Fysikcentrum i Göteborg.

Verksamhetens inriktning

Bland samfundets uppgifter ingår främjande av fysikalisk forskning och fysikens tillämpningar, informations spridning rörande fysik och fysikutbildning, insatser för att öka samverkan mellan fysiker och andra grupper i samhället och arbete för att stimulera intresset för fysik bland unga. I samarbete med samfundets sektioner utgör kommittén och samfundets styrelse även en expertgrupp för frågor rörande fysikämnet.

Konferenser och möten

Fysikersamfundets stora möte, Fysikdagarna, hålls vartannat år och ersätts under mellanåren av de Nordiska Fysikdagarna i samarbete med övriga nordiska fysikersamfund. I oktober 2016

anordnades Fysikdagarna på Fysikcentrum i Göteborg. Programmet innehöll många intressanta föredrag, dels genom presentationer av bl.a. doktorander inom samfundets olika sektioners områden, och dels genom mycket uppskattade plenarföredrag bl.a. av Lawrence Krauss, om kosmologi och gravitationsvågor, av Albert-László Barabási om nätverksanalys och av KVA-prisade fysikläraren Jenny Jansson från Kyrkskolan i Ludvika om undervisningsmetoder.

Samfundets verksamhet innefattar organisation av sektionsmöten inom fältets specialinriktningar. Dessa utgör ofta ett nationellt forum inriktat mot presentationer av forskarstuderandes och yngre forskares arbete. Sektionsmöten av ovanstående karaktär anordnades under 2016 i samband med Fysikdagarna i Göteborg. Även en frågesport, studiebesök, laborationer och workshops fanns med på programmet. Under konferensen invigdes också Uddmanska huset i Kungälv till Sveriges andra "EPS Historic Site". Det var här Lise Meitner och hennes systerson Otto Frisch vistades när de förstod den grundläggande mekanismen bakom fission.

Under 2016 arrangerade samfundet för andra gången Lise Meitnerdagar för fysikintresserade gymnasieelever. Arrangörsgruppen bestod av Maja Arvola, Julia Järlebark, Filip Koerfer, Lara Sheik och Sofia Svensson. Ca 100 gymnasister från hela landet deltog i arrangemanget som avhölls 25-26 oktober på AlbaNova i Stockholm. Programformen var densamma som föregående år och innehöll föredrag av aktiva forskare och laborationsmoment. Aktiviteten stöddes även detta år av externa sponsorer och av Stockholms universitet och KTH. Arrangemanget kommer genomföras även 2017.

Andra centrala aktiviteter

Fysikersamfundet genomför årligen tävlingen Wallenbergs fysikpris. Finansiellt stöd för verksamheten kommer från Stiftelsen Marcus och Amelia Wallenbergs Minnesfond. Under 2016 fick samfundet ånyo förtroende av Stiftelsen i.o.m. ett förnyat anslag som säkrar möjligheten att driva tävlingen vidare under de kommande 5 åren. Utbildningssektionens ordförande Kerstin Ahlström är kontaktperson för tävlingen. Finalvecka, med experimentuppgifter, genomfördes 14-18 mars på fysikinstitutionerna vid Chalmers och Göteborgs universitet och följdes den 25-27 april av den teoretiska delen av finalen. Denna ordnades detta år så att de svenska finalisterna deltog i den finsk-estniska fysiktävlingen som avhölls i Tallinn.

Wallenbergs fysikpris är också uttagningstävling till Fysikolympiaden som 2016 avhölls i Zürich, Schweiz, i juli, med ca 400 deltagare. Från det svenska laget fick Oskar Vallhagen och Aletta Csapo från Göteborg samt Erik Tegler från Lund, bronsmedaljer och Albert Johansson från Täby ett hedersomnämmande. Det var första gången sedan 1980-talet som tre svenskar fått medalj vid samma tillfälle.

Andra aktiviteter under året har varit utgivning av årsboken Kosmos och medlemstidningen Fysikaktuellt. Årsboken Kosmos, med längre översiktsartiklar inom aktuella ämnen, har under lång tid haft Leif Karlsson som redaktör. I Kosmos 2016 finns bland annat artiklar om neutrinooscillationer, gravitationsvågor, tidsresor och fysikhistoria. Leif har dock önskat att lämna redaktörskapet i och med detta nummer, och från och med 2017 kommer en ny organisationen gälla för Kosmos där årsboken skickas ut till alla Fysikersamfundets medlemmar. Ny redaktör är Sören Holst.

Fysikaktuellt redaktion består av Margareta Kesselberg, Johan Mauritsson, Dan Kiselman och Elisabeth Rachlew med ordföranden som ansvarig utgivare och med Margareta Kesselberg som redaktionskontakt. Fyra nummer har kommit ut under året varav ett var ett temanummer om livets fysik. Ett av numren delades ut gratis till studenter i fysik vid landets högskolor och universitet i samband med höstterminsstarten.

Samfundet är representerat i Europeiska fysikersamfundets styrande organ, EPS Council. Under 2016 möttes EPS Council 1-2 april på Université de Haute-Alsace i Mulhouse, Frankrike. Councilmötet hade något över 80 deltagare. Rapporter om aktiviteterna under 2015 lämnades

under ledning av EPS ordförande Christophe Rossel. EPS har bl.a. blivit mer aktivt i Bryssel de senaste åren p.g.a. det nya kontoret där, och involverar sig mer i de policydiskussioner inför beslut som pågår inom EU. Council gjorde också en översyn av den strategiska planen med hjälp av en för ändamålet utsedd grupp under ledning av Martina Knoop (FR). Rudiger Voss valdes 14/10 till ny President-Elect och kommer således att efterträda Christophe Rossel som ordförande för EPS under 2017. Information och gångna års aktivitetsrapporter finns på EPS websida (www.eps.org).

Scientific Advisory Committee (SAC) för European Physical Journal (EPJ) har också representation från samfundet. Detta år hade EPJ SAC sitt årliga möte 19/4 på EPS kontor i Mulhouse. Olika utmaningar gällande tidskrifterna gicks igenom och diskuterades i samband med ett antal föredrag. Samfundets sekreterare delade ordförandeskapet för kommittén under 2016 och är ordförande under 2017. Det årliga mötet för 2017 kommer att hållas i Lund.

Enligt uppdrag

Prof. Joakim Cederkäll
Sekreterare